RIIGIKOGU

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

16.11.2026

Arupärimine firmamatjate tegevuse ja võlausaldajate huvide kaitse kohta

Austatud justiits- ja digiminister

Firmamatjate tegevuse tulemusena võib ettevõtte tegelike juhtide vastutuse väljaselgitamine ning võlausaldajate nõuete täitmine muutuda äärmiselt keeruliseks. Maksejõuetuse teenistuse juhi Signe Viimsalu sõnul on teenistus ligikaudu kolme ja poole aasta jooksul tuvastanud 600–650 ettevõtte puhul kokku ligikaudu 233 miljoni euro ulatuses maha jäetud võlgnevusi. Riigil jääb saamata maksutulu ning ühiskonna kanda võivad jääda ka muud kulud, sealhulgas töötajatele saamata jäänud töötasu hüvitamine.

Samas kannatavad ka ausalt tegutsevad ettevõtjad ja võlausaldajad, kes on oma lepingulised kohustused täitnud, kuid jäävad ilma neile õiguspäraselt kuuluvast rahast. Võlgade sissenõudmine võib kujuneda kulukaks, aeganõudvaks ja lõppkokkuvõttes tulutuks ning võlausaldajad satuvad ise majanduslikesse raskustesse. Kahju saab aus konkurents ja ettevõtluskeskkond.

Murettekitav on asjaolu, et firmamatmise teenust pakutakse Eestis avalikult ning ettevõtete omanikele jäetakse ekslik mulje nagu oleks võlgades äriühingu võõrandamine lihtne ja õiguspärane viis oma kohustustest vabanemiseks. Samal ajal on maksejõuetuse korral olemas seadusega ette nähtud menetlused, mille eesmärk on tagada võlausaldajate õiguste kaitse ja võimalikult õiglane lahendus kõigile osapooltele.

Lähtudes eeltoodust palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

1. Kuidas hindab Justiits- ja Digiministeerium firmamatjate tegevuse ulatust ja selle mõju Eesti ettevõtluskeskkonnale?
2. Milliseid seadusandlikke või muid meetmeid peab ministeerium vajalikuks, et piirata selliste skeemide takistamist, kus makseraskustes ja märkimisväärsete võlgnevustega ettevõtte omanikke, juhatuse liikmeid või tegelikke kasusaajaid vahetatakse vahetult enne pankrotti või ettevõte viiakse formaalselt välismaale kasutamist?

Arupärimine
"16." 11.2026 Nr. 1115

3. Kas kehtiv äri- ja ettevõtluskeelu regulatsioon on ministeeriumi hinnangul piisavalt tõhus, et takistada isikutel, kes on korduvalt ja teadlikult kahjustanud võlausaldajate huve, uute äriühingute asutamist või juhtimist ning kas ministeerium kaalub selle kohaldamise aluste muutmist?
4. Mis põhjusel ministeeriumi arvates makseraskustesse sattunud ettevõtete omanikud ja juhid eelistavad kasutada firmamatjate teenuseid, selle asemel, et esitada pankrotiavaldus ja kasutada seadusega ette nähtud maksejõuetuse lahendamise võimalusi?
5. Kuidas hindab ministeerium Konkurentsiameti juures tegutseva maksejõuetuse teenistuse senist tegevust ja võimalusi firmamatjate skeemide tõkestamisel ning milliseid ümberkorraldusi minister on ette näinud?

Lugupidamisega

Andre Hanimägi

Jüri Adams

Ester Karuse

Helmen Kütt

Jaak Aab

Jaanus Karu